

Vem bestämmer över ditt liv?

– Jag är 24 år, studerar juridik och röstar inte. Jag avstår från att rösta för att jag inte vill legitimera det faktum att jag måste välja mellan två lika dåliga kandidater som åtrår makten.

Isabel Collao, Chile

Leonarda Ramos i Nicaragua odlar grönsaker för sin familj och för att sälja.

Foto: Towe Gustavsson

Gemenskap hjälper KVINNLIGA ODLARE

Livet som småskalig lantbrukare i Nicaragua är inte lätt. Men med hjälp från kvinnokooperativet i byn La Lima har Leonarda Ramos kunnat ta lån som gör jordbruket effektivare. Genom att odla sin egen mat kan hon hålla kostnaderna nere och samtidigt behålla kontrollen över vad familjen äter.

Solen steker varm på plåttaket i Leonarda Ramos lilla hus i byn La Lima i Nicaragua. Tillsammans med 11 andra kvinnor i byn är hon medlem i ett kooperativ som stöds av ATC (Asociación de Trabajadores del Campo), en organisation som jobbar för att förbättra livssituationen för människor på landsbygden.

Kvinnorna i kooperativet äger sin egen mark. Men genom medlemskapet i kooperativet kan de få tillgång till personliga lån från ATC, för att köpa in redskap och fröer för eget bruk.

– Innan vi startade kooperativet hade vi inte råd att köpa alla redskap vi behövde för att kunna bruka den jord vi ägde, säger Leonarda.

Organisationen ATC ger även kvinnorna fortbildning i olika ämnen som ekonomi och hur man kan bruka sin jord på bästa sätt. Det är speciellt värdefullt för kvinnor på landet som av ekonomiska och sociala orsaker inte har haft möjlighet att studera över huvud taget, eller enbart har studerat ett par år.

Leonarda har genom kooperativet möjlighet att odla det mesta som hon och hennes man

– Genom att odla min egen mat har jag alltid kontroll över vad jag äter, säger Leonarda Ramos. Foto: Valentina Barchiesi

äter till vardags. På gården bakom deras hus växer cassava och malanga som är basgrönsaker i Nicaragua, men även kakao, bananer och avokado. Lite längre upp på berget breder familjens större arealer av bönor, grönsaken chayote, kaffe och en mindre mängd kål, ut sig.

Kaffe och chayote säljer familjen själva, antingen till en uppköpare som passerar byn eller på den lokala marknaden. Trots att livet som småjordbrukare innebär många svårigheter och mycket jobb så säger Leonarda att hon är glad och stolt att leva efter vad begreppet matsuveränitet innebär.

– Genom att odla min egen mat har jag alltid kontrollen över vad jag äter och undviker på så sätt att äta onyttig mat. Samtidigt så är det en ekonomisk fråga, förklarar hon. Vi sparar mycket pengar på att äta egenproducerad mat.

All grönska ger den lilla byn ett idylliskt intryck men trots klimatets goda förutsättningar för odling är livet för människorna på landet inte lätt. Leonarda berättar om hur hårt hon har jobbat för att komma dit hon är i dag. Och även om stödet som kvinnorna får genom kooperativet hjälper dem, kan det vara svårt att betala tillbaka lånet i tid om skörden inte lyckas. Leonarda berättar att fonden som ATC har inte är stor och hon önskar att hon en dag kan få mer hjälp av ATC eller andra organisationer.

Leonarda är också oroad för att livet på landsbygden kommer att försämrats efter valet i november.

Fakta Totalt är det 12 kvinnor i byn som är medlemmar i kooperativet och ett 60-tal i hela provinsen Yasicá Sur. Kvinnorna har varit medlemmar i kooperativet i mellan fem och tio år. Kooperativet fungerar som en möjlighet för kvinnorna att kunna ta lån för att till exempel köpa redskap och utsäde.

– Om högern får makten kommer ATC kanske inte få lika mycket ekonomiskt stöd eftersom de mestadels stöds av vänstern, säger hon.

Leonarda menar att det finns en poäng med att ha ett kooperativ för enbart kvinnor.

– Män är ofta dåliga administratörer, de tar ofta pengarna och super upp dem, svarar hon med ett skratt men samtidigt med allvar i blicken.

Towe Gustavsson & Valentina Barchiesi

Stöd ATC:s kamp för ett ekologiskt jordbruk!

ATC är en av många starka folkrörelser i Centralamerika som kämpar för småbrukares och lantarbetares rättigheter och villkor. Du kan hjälpa till genom att stödja deras folkbildningsprojekt. De arbetar för att öka kunskapen om ekologisk odling och för att kvinnor och män från landsbygden ska kunna påverka jordbrukspolitiken.

Sätt in ett bidrag på PG 901017-4 eller sms:a LA till 72970 och stöd de latinamerikanska småbrukarna med 50 kronor. Ett sätt att samla in pengar är att genomföra ett dagsverke eller en loppis.

Med Sidas stöd förvandlas varje 50-lapp du sätter in till 500 kr.

Läs mer om våra projekt på www.latinamerikagrupperna.se